

THEMA RUIMTE OM TE LEVEN

EEN LEEFOMGEVING DIE MENSEN ALS PRETTIG EN VEILIG ERVAREN EN DIE UITNODIGT TOT SOCIAAL EN GEZOND GEDRAG.

AGENDA
SOCIAAL

013

EEN IMPRESSIE VAN DE STADSGESPREKKEN MET PROFESSIONALS

In gesprekken met vele inwoners van verschillende wijken deelden zij hun wensen, zorgen en ideeën over hun buurt. Zij spraken over de samenstelling van hun wijk, over omkijken naar elkaar en erbij horen, over veiligheid, voorzieningen en de openbare ruimte en het woningaanbod. Daarop volgde een serie stadsgesprekken met professionals, onder meer van de gemeente, maatschappelijke instellingen, woningcorporaties, zorg en onderwijs en ondernemers rondom wonen. Zij kwamen uit op drie aandachtsgebieden om er met elkaar voor te zorgen dat mensen zich thuis en veilig voelen in hun buurt.

- A. Woonvormen die kleur geven aan het leven
- B. Openbare ruimte in dienst van de mens
- C. Omgeving die verleidt tot bewegen en ontmoeten

A. WOONVORMEN DIE KLEUR GEVEN AAN HET LEVEN

Mensen wonen steeds langer thuis, ook als zij ouder worden of een beperking hebben. Dit vraagt om nieuwe woon-zorgarrangementen, maar ook om vernieuwende verbindingen, denk aan studenten, ouderen, vluchtelingen die elkaar kunnen versterken en ondersteunen. En een goede koppeling tussen zorg en de openbare ruimte, bijvoorbeeld in dementievriendelijke wijken.

In een aantal wijken dreigt een concentratie van maatschappelijke problematiek, door de grote hoeveelheid sociale woningbouw en weinig woonruimte voor de middengroepen. De visie 'homogene buurten in heterogene wijken' zou oplossingen kunnen bieden. In de werkgroepen werd onder meer over de volgende onderwerpen of trends gebrainstormd:

Voorsorteren

Ouders verhuizen vaak (veel) te laat naar een beter passende woning. Instanties zouden eerder in gesprek moeten gaan met ouderen en hen laten 'voorsorteren' op een geschikte woning met goede zorg en voorzieningen. Dat vereist flexibiliteit in het aanbod. Ook technologie zal helpen om woningen meer geschikt te maken, bijvoorbeeld voor mensen met een beperking. Goede huisvesting van deze doelgroepen vraagt: een geschikte woning, een veilig ingerichte en goed bereikbare woonomgeving, voldoende winkels en zorgvoorzieningen in de buurt.

Doorstroming zorgt er bovendien voor dat er betaalbare gezinswoningen vrijkomen voor andere doelgroepen zoals starters, studenten en gezinnen.

Werkelijke behoeften

In het algemeen bouwen we in ons land generalistische woningen. Denk bijvoorbeeld aan de moderne eengezinswoningen in Tilburg Noord voor kleine gezinnen. Terwijl er in de loop der tijd mensen juist veel mensen met grotere gezinnen zijn komen wonen. Hoe spelen we in op de werkelijke behoeften?

Toekomstbestendige huurwoningen

Hoe maken we de 100.000 huurwoningen in Tilburg toe-

komstbestendig? Verschillende ideeën zijn geopperd. Zoals actief en gratis doorstroommakelaars inzetten, bij bewoners maar ook bij eigenaren van leegstaande panden. Vaak zijn er niet alleen financiële, maar ook organisatorische drempels. Of investeren in duurzaamheidsmaatregelen met aanjaagsubsidies van overheid en corporaties, bijvoorbeeld door het plaatsen van zonnepanelen. De gemeente kan bedrijven stimuleren hierop te acteren. Een 'out of the box' idee: via een investeringsfonds en met medewerking van Tesla een 'Solar City Tilburg' opzetten.

En toekomstbestendige koopwoningen

Er is nog weinig bewustzijn bij huiseigenaren hoe zij hun woning praktisch en toekomstbestendig kunnen maken. Tilburg kan dit meenemen in de 'duurzaamheidsaanpak'. Er zijn verschillende marktpartijen nodig om vraag en aanbod beter te ontsluiten. Geopperd worden onder meer het 'woonwinkelidee' en een prijsvraag voor jonge ontwerpers/psychologen om met nieuwe ideeën te komen, zo concreet mogelijk en in de vorm van een pilot in een bepaalde wijk. Vanzelfsprekend samen met de woningcorporaties.

B. OPENBARE RUIMTE IN DIENST VAN DE MENS

Door meer zeggenschap van inwoners over de leefomgeving en infrastructuur (zowel sociaal als fysiek) worden bewoners 'mede-eigenaar' van hun buurt. De aanpak volgens de nieuwe Omgevingswet past hier naadloos in: meer inbreng en afstemming met ondernemers en inwoners.

De buurttuin

Groen kan een grote en belangrijke rol spelen in de stad. Zo is de buurttuin van Stokhasselt een groot succes. Het helpt verloedering tegengaan, mensen komen in beweging en ontmoeten elkaar. Ook kunnen van hieruit projecten gestart worden waarin het talent van de wijk benut wordt.

Evengoed...

heeft iedereen zijn eigen voorkeuren en ideeën voor zijn woonomgeving en zit er spanning tussen individuele opvattingen en algemene belangen. De een wil wel een

woonflat, voetbalveld, speeltuintje in zijn nabije omgeving, de ander niet. Het dagelijkse geluk wordt dus bepaald door iets anders dan de vraag of de mix in de wijk naar overheidsmaatstaven is geslaagd.

C. EEN OMGEVING DIE VERLEIDT OM TE BEWEGEN EN TE ONTMOETEN

Dit vraagt een schone en veilige leefomgeving, een aantrekkelijke en gevarieerde openbare ruimte met voldoende groen, natuur en water; gezonde en levensloopbestendige woningen, een goede bereikbaarheid en toegankelijkheid van voorzieningen. Een dergelijke omgeving nodigt uit tot bewegen, spelen en sporten, stimuleert fietsen, wandelen en gebruik van het openbaar vervoer. En nodigt bovendien uit tot ontmoeting en contact. Rekening houdend met de behoeften van (toekomstige) bewoners en specifieke bevolkingsgroepen zoals kinderen, ouderen en lagere-inkomensgroepen

Bewegingsvolle stad

Wereldwijd zien we dat gezonde steden de toekomst hebben. Mensen vertrekken uit steden met smogproblemen en grote drukte. Het leven in een stad gaat over sociaal-culturele en sociaal-economische processen, leefstijlen, maar ook over leefomstandigheden en condities. Voor een bewegingsvolle stad zijn sportgelegenheden en speelterreinen nodig; maak die ook zichtbaar. In een stad waar alles op fietsafstand te bereiken is, zal men minder snel de auto nemen. De fiets is een sociaal vervoermiddel. Ook belangrijk is de aanwezigheid van een hoeveelheid groen in de stad, op de juiste plekken.

Hackaton GGD

In een hackathon ontwikkelen computerprogrammeurs samen met o.a. designers in heel korte tijd bijvoorbeeld een app, website of andere software, waarmee een idee tot werkelijkheid gebracht wordt. In een 48-uurs hackaton van de GGD brainstormden 30 deelnemers van een grote diversiteit over de gezondheid in Brabant. Het winnende concept gaat over een gezonde omgeving: door een combinatie van off- en online gaming jongeren prikkelen om te bewegen en elkaar te ontmoeten in de leefomgeving. Er is gekeken naar het beweeggedrag in verschillende delen van de stad en op welke onderdelen de ideeën kunnen worden toegepast. (Dit concept valt onder de Brabantse Healthdeal)

Kleinere buurt, meer contact

We zien grote verschillen in de sociale cohesie tussen bewoners in oude, kleinere wijken (bijvoorbeeld 't Sant) en nieuwe, grootschalige wijken (zoals de Reeshof). Ook al veranderen de kleinere wijken snel (instroming van veel allochtone bewoners, kerken lopen leeg, ouderen verhuizen), toch blijft de cohesie er sterker. Dit heeft vaak te maken met de kleinschaligheid van de voorzieningen zoals buurtwinkels, een winkelgalerij en buurtscholen. In grote nieuw-

bouwwijken zijn vaak maar enkele winkelcentra en verder nauwelijks plekken die aanleiding geven voor ontmoeting. Hoe krijgen we de kleinschalige winkels weer terug? Kunnen we kleinere buurtjes creëren, eventueel binnen een grotere wijk?

Van binnen buiten maken

Ook in het ontwerpen van huizen en gebouwen kan bewegen een rol spelen. Bijvoorbeeld 'muurlose scholen' met verschillende plekken waar leerlingen zich tussen bewegen. Of kan bijvoorbeeld het houden van dieren bijdragen aan het buitengevoel? In plaats van biomassa de kleinschalige economie in de stad bevorderen? Dat vraagt wel om een autoloze stad, dus parkeren buiten de stad. En stel dat je stedenbouwtechnisch het houden van dieren mogelijk maakt, of bij een zorgtehuis? Accepteren we dan de inefficiëntie die het met zich meebrengt? En de impact voor de omgeving?

Ontmoeten volgens 'Pokémon'

Hoe motiveer je mensen tot ontmoeting? Vanuit de groep wordt de 'Pokémon-aanpak' voorgesteld. Dat houdt in: bekijk wat het motief van mensen is om naar buiten te gaan en hoe zij ontmoeting beleven. Vroeger sprak je elkaar bij de kruidenier, nu is iedereen in de rij bij de kassa vooral bezig met zichzelf en zijn telefoon. Nieuwsgierigheid naar de ander is vaak een drijfveer voor ontmoeting, maar er ligt ook een taboe op. Hoe kunnen we die nieuwsgierigheid aanwakkeren en het taboe wegnemen? Uit de groep: misschien is het een taak voor het wijk- en buurtwerk om 'gekke dingen' te organiseren, die nieuwsgierigheid opwekken en betrokkenheid creëert.

Hoe ziet een moderne ontmoetingsplek eruit?

Ook hier zit een bepaalde spanning: iedereen wil de lokale bakker voor ontmoeting terug, maar laat zelf boodschappen thuis bezorgen... Een interessante beweging in de markt is de vorming van allerlei coöperaties (energie- en zorgcoöperatie, boerencoöperaties etc.). Het zou mooi zijn om een 'ontmoet coöperatie' op te richten (een soort datingsite 2.0) waar mensen elkaar vinden en binden, een soort stedelijke of wijkcommunities (vergelijkbaar met goederenruilsites). Eventueel te koppelen aan de opgave duurzaamheid.

**MET
RUIMTE OM
TE LEVEN**

**AGENDA
SOCIAAL**

013